

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Ducháčka a soudců Mgr. Lukáše Páchy a JUDr. Ivy Trávníčkové, ve věci žalobce [redacted], nar. [redacted], bytem v [redacted], zastoupeného Mgr. Zbyškem Jarošem, advokátem se sídlem v Praze 4, Zelený pruh 95/97, proti žalovanému [redacted], [redacted] se sídlem v [redacted], zastoupenému Mgr. Antonínem Vondrou, advokátem se sídlem v Pardubicích, L. Malé 818, **o zaplacení 466.611,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 13.6.2008, č.j. 25 C 184/2006-186, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se **p o t v r z u j e .**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci k rukám jeho advokáta náklady odvolacího řízení ve výši 59.057,30 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným rozsudkem okresní soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 466.611,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7% z částky 176.233,- Kč od 7.12.2005 do zaplacení a s úrokem z prodlení 7% z částky 290.378,- Kč od 14.3.2007 do zaplacení (výrok I.); dále uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 156.921,60 Kč (výroky II. a III.) a povinnost zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích soudní poplatky žaloby ve výši 14.930,- Kč (výrok IV.).

Z odůvodnění vyplývá, že okresní soud postupoval dle ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku a dle § 16 odst. 1 a § 24 odst. 1 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii. Rozhodoval o požadavku žalobce na náhradu škody, kterou měl žalobci způsobit žalovaný porušením svých povinností při výkonu advokacie, když zastupoval žalobce v řízení, vedeném u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 7 C 5/96. Řízení před okresním soudem skončilo v neprospěch žalobce a žalovaný jako jeho zástupce podal opožděné odvolání a nevznosl žádné námitky vůči smluvní pokutě. Svým postupem zbavil žalovaný žalobce možnosti věcného přezkoumání nesprávného rozhodnutí okresního soudu nadřízenými soudy. Na základě rozsudku okresního soudu je vedená soudním exekutorem JUDr. Hofmanem exekuce srážkami ze mzdy.

Okresní soud poté, co jeho vyhovující rozsudek ze dne 25.4.2007, č.j. 15 C 184/2006-93, byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 4.12.2007, č.j. 23 Co 361/2007-133, se v souladu s právním názorem odvolacího soudu zabýval tím, zda mohl být žalobce v řízení pod sp.zn. 7 C 5/96 úspěšný, nebýt pochybení žalovaného. Vyšel ze zjištění, že v řízení pod sp.zn. 7 C 5/96 bylo po žalobci požadováno společností VEBA, a.s. Broumov, zaplatit kupní cenu dodaného zboží, včetně smluvní pokuty. Sporné bylo, zda na žalobce, který privatizoval závod Skuteč státního podniku Pragoděv, žalovaná pohledávka, včetně smluvní pokuty, přešla v souvislosti s přechodem majetku dle § 15 odst. 1 z.č. 92/1991 Sb.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že rozsudkem ze dne 23.6.2000, č.j. 7 C 5/96-32 bylo žalobci, v postavení prvního žalovaného, uloženo, aby zaplatil společnosti VEBA, textilní závody a.s., IČ 45534276, Broumov, jistinu ve výši 816.293,- Kč, smluvní pokutu v částce 1,061.580,- Kč a náklady řízení ve výši 75.116,- Kč. Předmětný rozsudek byl žalovanému, jako zástupci žalobce, doručen dne 28.7.2000. Žalovaný podal proti rozsudku osobně odvolání dne 15.8.2000, které bylo krajským soudem usnesením ze dne 26.4.2001, č.j. 22 Co 183/2001-77

odmítnuto pro opožděnost s tím, že odvolání proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků je vzhledem k opožděnému odvolání neopodstatněné.

Na základě výše uvedeného rozsudku byla vedena exekuce (dle exekučního příkazu Exekutorského úřadu v [REDAKCE] sp. zn. Ex 265/04 ze dne 14.5.2004) srážkami ze mzdy žalobce, která mu příslušela od Střední průmyslové školy elektrotechnické a Vyšší odborné školy v Pardubicích a ze mzdy žalobce bylo do 31.3.2008 sraženo 681.926,- Kč. Tato exekuce byla poté usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 6.2.2008, č.j. 16 Nc 12130/2004-124, které nabylo právní moci dne 16.4.2008, zastavena ohledně částky 1,326.058,92 Kč.

Dále okresní soud učinil zjištění z přímé hospodářské smlouvy ze dne 3.3.1992 o tom, že v této smlouvě byla jako dodavatel uvedena firma VEBA Police nad Metují a jako odběratel Triola státní podnik Praha 1. U razítka a podpisu odběratele bylo uvedeno razítko Pragoděv, státní podnik Praha. U platebních podmínek bylo uvedeno - splatnost do 14 dnů obdržení faktury a text „smluvní pokuta 0,1% za každý den prodlení pla" , více textu zde není zaznamenáno.

Z článku VIII. odst. 2 dohody o vydání a převodu majetku ze dne 1.4.1993, soud prvního stupně zjistil, že majetek a závazky, které nabyly žalobce od Fondu národního majetku České republiky, měl být uveden v účetní evidenci prodávajícího státního podniku Pragoděv Praha s.p. ke dni 30.9.1992. Dle stanoviska Fondu národního majetku České republiky ze dne 5.10.1993 na žalobce přešel závazek z nezaplacených dodavatelských faktur ve výši 4,015.443,07 Kč. Také dle zahajovací rozvahy k 1.4.1993 činila výše závazků z obchodního styku 4,015.443,07 Kč. V sůvahe hospodářských organizací k 30.9.1992 nebyla aktiva ani pasiva blíže specifikována.

Po té okresní soud dovodil, že na žalobce sice přešly v rámci privatizace závazky v celkové výši 4,015.443,07 Kč, ty však nebyly nikde konkretizovány. Stanovisko Fondu národního majetku, ve kterém v jeho příloze (v soupisu dodavatelských faktur) byly jednotlivé položky rozepsány a obsahuje i tři faktury společnosti VEBA, s.r. ve výši 816.293,- Kč, bylo vypracováno až více než šest měsíců po uzavření dohody o vydání a převodu majetku. Ač se konečná částka shoduje s částkou uvedenou v zahajovací rozvaze k 1.4.1993, nelze bez pochybností stanovit, že pohledávka VEBY, a.s. ve výši 816.293,- Kč byla součástí částky uvedené v zahajovací rozvaze. V žádné listině není také zmínka o přechodu smluvní pokuty. Smluvní pokuta je uvedena pouze v přímé hospodářské smlouvě ze dne 3.3.1992, kde je ujednání o smluvní pokutě

neurčité a neplatné. Pochybnost vzbuzuje označení účastníků a dále to, za jakých podmínek by měla být smluvní pokuta hrazena. I takovou obranu (o neplatnosti ujednání o smluvní pokutě) či moderaci smluvní pokuty (dle § 301 obchodního zákoníku), která byla podstatně vyšší než sama jistina, mohl vznést žalovaný v původním řízení a žalobce mohl být ve sporu úspěšný. I pokud by pak soud v řízení pod sp.zn. 7 C 5/96 dospěl k závěru o přechodu závazku k úhradě jistiny ve výši 816.293,- Kč, nemohla na žalobce přejít smluvní pokuta, která není příslušenstvím pohledávky dle § 121 občanského zákoníku, ale samostatným majetkovým nárokem. Soud by tak musel dospět k závěru, že žaloba je minimálně v části o zaplacení 1.061.580,- Kč nedůvodná.

Žalovaný, který zastupoval žalobce ve sporu vedeném před Okresním soudem Pardubice pod sp. zn. 7C 5/1996 tím, že nevznesl námitky proti převzetí závazku žalobcem ve výši 816.293,- Kč, včetně smluvní pokuty, a následným opožděným podáním odvolání, pochybil při výkonu advokacie a žalobci způsobil škodu (v rozsahu provedených srážek ze mzdy dle pravomocného rozsudku), když porušil své povinnosti advokáta vyplývající z § 16 odst. 1, 2 zákona o advokacii, neboť neprosazoval práva oprávněné zájmy klienta a nevyužil důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci neuplatnil v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládal za prospěšné. Pokud totiž žalobce mýnil podat odvolání (bez ohledu na to, zda bude schopen zaplatit soudní poplatek z odvolání), měl jej žalovaný podat řádně a včas ve stanovené lhůtě, když lze s ohledem na tehdejší právní předpisy usuzovat, že by se převzetím daného závazku, včetně smluvní pokuty, odvolací soud zabýval i bez námítky žalovaného.

Rozsudek okresního soudu napadl včasným odvoláním žalovaný. Namítal, že ze spisu sp.zn. 7 C 5/1996 vyplývá, že žalobci žádná škoda nevznikla. Na žalobce dle stanoviska Fondu národního majetku České republiky ze dne 5.10.1993 přešly i závazky z dodavatelských faktur ve výši 4,015.443,07 Kč, včetně závazků z dodávek od VEBY Broumov, a.s. Žalobce také tento závazek jako svůj vnímal a následně jej převedl 4.4.1993 na obchodní společnost Madona s.r.o. Z přímé hospodářské smlouvy ze dne 3.3.1992 pak vyplývá, že bylo sjednáno sankční ujednání pro případ opožděného placení peněžitého závazku s konkrétní úrokovou sazbou úroku z prodlení. Dále žalovaný poukazoval na to, že žalobce inkasoval od společnosti Madona s.r.o. 14,000.000,- Kč. Tato aktiva však nepoužil na splnění svých privatizačních závazků. Smlouva ze dne 3.3.1992 by měla být vykládána ve všech souvislostech a okolnostech. Vedlejší ujednání, spočívající ve sjednání právních následků pro porušení platebních povinností ze smlouvy, je sankcí dle § 369 obchodního zákoníku a sjednaná výše byla judikaturou uznána jako přípustná sazba úroku z prodlení. Žalovaný dodal, že

i v jiných soudních sporech namítal, že žalobce předmětné závazky nepřevzal. Bylo však rozhodnuto, že závazky převzal platně a vstoupil proto také do povinnosti platit sankci z porušení povinnosti. Skutečnost, že smluvní pokuta převýšila jistinu, byla způsobena nečinností žalobce, který již v roce 1993 o závazku věděl, ale v přiměřené době jej nezaplatil. Soud prvního stupně ve svém rozhodnutí nijak nezohlednil analogický spor ve věci společnosti TIBA a.s. a řízení před Městským soudem v Praze, týkající se sporu s Komerční bankou a.s. a nevypořádal se s určením charakteru, exekucí zabavených částí mzdy žalobci, tj. zda byly tvrzené srážky ze mzdy byly započítány na jistinu či na příslušenství nároku. Žalovaný dodal, že jeho pochybení, spočívající v pozdním odvolání, nemohlo být základní příčinou neúspěchu žalobce v řízení pod sp. zn. 7 C 5/1996. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil a žalobu zamítl.

Žalobce navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu. Poukázal na to, že v předchozím řízení, ve kterém žalovaný zastupoval žalobce, se měla v odvolacím řízení řešit mimo jiné i otázka, zda závazek, o kterém bylo jednáno souvisel s privatizovanou částí majetku. Žalobce tvrdí, stejně tak to vyplývá i z opožděného odvolání, že předmětný závazek s částí privatizovaného majetku nesouvisel. To mohli mimo jiné osvětlit i navržené svědci a za tehdejších procesních pravidel nic nebránilo tomu, aby v odvolacím řízení byla tato námitka projednána. To by postačovalo k procesnímu úspěchu žalobce, když také dle textu hospodářské smlouvy je ujednání účastníků o smluvní pokutě v obsahu neurčitě. Případná moderace by se netýkala výše procentní sazby, ale posuzování výše celkové smluvní pokuty ve vztahu zajišťované povinnosti. Právě tyto okolnosti měl uplatňovat žalovaný.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek okresního soudu dle § 212, § 212a z.č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen o.s.ř.) a § 213 odst. 2, 3 o.s.ř. zčásti zopakoval dokazování.

Z usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 6.2.2008, č.j. 16 Nc 12130/2004-124, které nabylo právní moci dne 16.4.2008, odvolací soud zjistil, že částečné zastavení exekuce, vedené společností VEBA textilní závody, a.s. vůči žalobci, v rozsahu částky 1.326.058,92 Kč se týkalo celé jistiny ve výši 816.293,- Kč a smluvní pokuty v rozsahu 509.765,92 Kč. Okresní soud exekuci částečně zastavil (§ 268 odst. 1 pís. h/ o.s.ř.) s ohledem na uplatněnou námitku promlčení ze strany povinného.

Poté dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání není důvodné.

Okresní soud v souzené věci aplikoval správná ustanovení právních předpisů a správně se zabýval nutnými předpoklady pro odpovědnost za škodu způsobenou advokátem v souvislosti s výkonem advokacie - 1. výkonem advokacie, 2. vznikem škody a 3. příčinnou souvislostí mezi výkonem advokacie a vznikem škody. Správně také vycházel z toho, že odpovědnost za škodu způsobenou advokátem v souvislosti s výkonem advokacie dle § 24 zák. č. 85/1996 sb., o advokacii, vychází z odpovědnosti bez zřetele na zavinění, z tzv. objektivní odpovědnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.2.2003, sp. zn. 25 Cdo 1862/2001).

Žalovaný zastupoval žalobce v řízení pod sp.zn. 7 C 5/96 jako advokát a žalobce prokázal vznik škody - majetkové újmy, neboť na základě rozsudku, vydaného v uvedeném řízení, bylo žalobci exekučně sraženo ze mzdy 681.926,- Kč. Jak vyplývá z výše uvedeného usnesení okresního soudu o částečném zastavení exekuce (ze dne 6.2.2008, č.j. 16 Nc 12130/2004-124), týkaly se srážky úhrady smluvní pokuty, neboť exekuční řízení bylo zastaveno v rozsahu celé jistiny a pouze částečně ohledně smluvní pokuty.

Soud prvního stupně z hlediska příčinné souvislosti také správně jako předběžnou otázku řešil, zda mohl být žalobce v řízení úspěšný, nebýt v pochybení žalovaného jako advokáta, neboť jen v takovém rozsahu, v jakém by byla dána úspěšnost žalobce, může za škodu uplatněnou v této věci odpovídat žalovaný advokát (srov. R 13/1986, dále usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.4.2003, sp. zn. 25 Cdo 5/2002). Okresní soud pak správně dovodil, že odvolací řízení proti rozsudku ze dne 23.6.2000, č.j. 7 C 5/96-32 mohlo být úspěšné, nebýt pochybení žalovaného, který podal opožděné odvolání. Odvolací soud mohl dospět k jinému závěru ohledně smluvní pokuty, neboť ujednání o smluvní pokutě (§ 1 odst. 2 obchodního zákoníku, § 544 občanského zákoníku), které žalovaný označuje za „smlouvené sazby úroků z prodlení dle § 369 obchodního zákoníku“, je neurčité a nesrozumitelné, a proto neplatné (§ 1 odst. 2 obchodního zákoníku, § 37 odst. 1 občanského zákoníku). Jasný obsah jeho ujednání nelze zjistit ani jeho výkladem (§ 266 odst. 1,2 obchodního zákoníku).

Nárok na zaplacení smluvní pokuty platně nevznikl a právě smluvní pokuta byla exekuvována, jak bylo prokázáno výše uvedeným usnesením. Protože se exekuce netýkala jistiny, není právně významné, zda závazek za zaplacení dodaného zboží přešel na žalobce v souvislosti s privatizovaným majetkem. Jestliže nevznikl nárok na smluvní pokutu, nemohl také přejít v souvislosti s privatizovaným majetkem dle § 15 odst. 1 zák. č. 92/1991 Sb. (jež obsahuje speciální úpravu přechodu závazků

ze zákona, pro které bylo rozhodné, zda byla dána souvislost s privatizovaným majetkem a nikoliv to, zda šlo o příslušenství pohledávky, jak uzavírá okresní soud).

Lze také dodat, že pro odvolací řízení proti rozsudku, který byl vydán dne 23.6.2000, by se uplatila ustanovení z.č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31.12.2000 (dle části dvanácté bodu 15 přechodných a závěrečných ustanovení zákona č. 30/2000 Sb.). V odvolacím řízení tak mohly být uplatněny nové skutečnosti a provedeny nové důkazy, neboť neplatilo současné ustanovení § 205a o.s.ř., které tyto možnosti omezuje.

Vzhledem k výše uvedenému dospěl odvolací soud k závěru, že okresní soud správně dovodil odpovědnost žalovaného za vzniklou škodu. Proto postupoval dle § 219 o.s.ř. a věcně správný rozsudek okresního soudu, včetně výroků o náhradě nákladů řízení (správnost výpočtu jejich výše nebyla zpochybněna) a o povinnosti žalovaného zaplatit soudní poplatek (dle § 2 odst. 3 z.č. 549/1991 sb., o soudních poplatcích, když žalobce byl od jeho placení částečně osvobozen), potvrdil.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 142 odst. 1 o.s.ř. Úspěšnému žalobci bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, spočívajících v odměně advokáta ve výši 46.640,- Kč (§ 3 odst. 1 vyhl. č. 484/2000 Sb., v platném znění), v paušálních náhradách hotových výdajů dvakrát 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., v platném znění), v náhradách za ztrátu času desetkrát 100,- Kč (§ 14 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.), v náhradě cestovného 1.388,- Kč (vyhl. 451/2008 Sb) a v dani z přidané hodnoty ve výši 9.429,32 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.). Celkem náklady odvolacího řízení činí 59.057,32 Kč, žalovaný je povinen je nahradit žalobci k rukám jeho advokáta dle § 149 odst. 2 o.s.ř., ve lhůtě dle § 160 odst. 1 věta před středníkem o.s.ř.

P o u ě e n í : Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Pokud by Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, lze proti němu podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

V Pardubicích dne 29. ledna 2009

Mgr. Jan Ducháček, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

████████████████████